

Megjelen e' divatújság
hetenkint 2szer, esz-
tendő alatt legalább
64 képpel. Helyben
fél évi díja 4 fr., egész
évi 8 fr. Postán 5 fr.
és 10 f. pengő.

Előfizethetni helyben a'
kiadónál Dorottya ut-
czában Czigler házban
11dik szám alatt. —
P e s t e n kívül pedig
minden os. kir. Pos-
ta-hivatalnál.

A' HÁZI NEVELÉS' AKADÁLYIRÓL.

(Folytatás. 2.)

3.

A' házi nevelés hibáiról szólván legyen sza-
bad említenem ('s ezzel ismét nem beszélek ujsá-
got) — hogy az emberi méltóság gyalázatjára vá-
lik, hogy némelly anyákat még a' vérszopó állat
is megszégyenít, melly kölykét szorgalommal szop-
tatja, — azon anyákat értem, kiket sem betegség
sem egyébkint gyöngye festi alkatás, vagy más
fontos körülállás nem hátráltat anyai édes kö-
telességöket teljesíteni. Ezen gondatlanság pedig
szinte megvetendő önzésé és tetszvágygyá fajul, ha
az anya csupán csak testi kellemei kimélléséből
resteli magzatját tejével táplálni, — 's ez annál
veszedelmesb, mennél gyakrabban későbbi évekre
is megörökösül, — midőn t. i. a' gyermek már
évelt korra jut, a' leány már férjhez menő, —
az anyós még is jobban akar tetszeni, ékesben
's úgy szólván, ingerlőbben rüházkodik 's a' t.
A' csecsemő ugyan nem láthatá át, mi okból nem
fekheték anyja mellén, — de a' felnőtt hajdon
már érteni fogja anyja nevetséges gyöngeségeit,
's a' tisztelet szülője iránt lassan lassan hülni fog,
's féltő, nehogy a' mirigy rá is ragadjon, alattom-
ban megszokja a' pipere, tetszvágy 's hiúság többi
métélyét, 's ma holnap hasonló anya legyen.

A' mi a' kisdetek engedelmességre való szok-
tatásokról már annyi helyen, 's olly bölcs férfiak-
tól mondatott, megérdemlené, — hogy minden
anya asztalán a' toilette-tükör helyett aranybetük-
kel ércztáblába volna vésve, — úgy nem volna
annyi engedetlen gyermek. Mert csakugyan eldönt-
hetlen igazság az: hogy őt, hat egész esztendeig
csaknem intés nélkül szabad akaratjára hagyni,
's még csak 6dik hetedik évben kezdeni a' gyer-
meket szófogadásra oktatni, nagyon késő időre
van halasztva. Ha szerencsétlenségül most is csak
gyöngye, kiméllő és álmos a' feddés, úgy bele roz-
dásul indulatjába a' kór, hogy csaknem a' csu-
1836.

dák közé számlálhatjuk, ha illy nevendékből va-
lahára a' törvényeknek teljes készséggel főt hajtó
polgár válik, — és csak egy felette szerencsés tü-
netnek lehet tulajdonítani, melly lelkében jótévő
világgal derítvén fel eddigi makacssága sötétségét,
vele megösmertesse viseletének hijányait, ros-
szokásai káros következtését. De, tán száz közül,
egyét kísér illy boldogító angyal.

4.

A' durva bánás és az elkényeztetés kétségen
kívül nagy akadályai a' nevelésnek; sok jó sok
igaz mondatott már ezek felett is. — A' spártaiak
gyermekük iránt szigorú kegyetlenkedő bánás
módjokat ma inkább csudáljuk, mint jónak itél-
jük, 's mai időben czélirányosnak nevezni vagy
épen követni, senki sem fogja. Vannak mindaz-
által olly fenyték módok, mellyek ha amazokat
el nem érik is, legalább hozzájuk nagyon közel
állhatnak, — 's ennek az következménye, hogy
a' testi fenytésekhez a' gyermek hozzá szokik,
megátalkodik, 's tőlünk elvadul, — de a' mi en-
nél mind több, az lesz: hogy a' jó szó, intés,
kérés iránt siket lesz, és még a' legcsekélyebb
dologra sem lehet birni, hacsak úgy nem bánunk
vele, mintha rabot vallatnánk. Legyen hasonló a'
jó nevelő Claudianus' jó uralkodójához:

Sit piger ad poenas Princeps, ad proemia velox,
Quique dolet quoties cogitur esse ferox.

De mit csinálsz barátom, — ha egy vad szilaj in-
dulatu gyermekhez állsz nevelőül, kit elődöd már
ezen módon elkeményített? ha amattól elvadulva
téged is csak kinzójának tekint? ha minden rend-
nek ellensége mind azt, mit javára készülsz ese-
lekedni, tanításodat, oktatásodat 's a' t. merő kin-
nak nézi? ha minden tartóztatás nélkül tiranusá-
nak nevez, 's még más ocsmány nevekkel vakme-
rőn illet? Mit mivelsz illy vásott gyermekkel?
Már ekkor tied a' baj a' vesződség, 's méltán meg-
érdemled mások szánakozását. Győzz béketürés-
sel, a' meddig tarthatod, 's talán jóra fordul ve-
[25]

réjtéked' foganatja. Ne is csüggedj-el, hanem teljesítsd tisztod' szent kötelességét fáradhatlanul.

Cette ame que mille défauts défigurent, dont l'ignorance ou la grossièreté vous rebute, dont l'indocilité même et les révoltes ne vous promettent aucun changement; cette ame est un champ couvert de ronces et d'épines, que Dieu vous donne à défricher; une vigne, que vous avez à cultiver; une ville, que vous avez à garder; une brebis, dont vous êtes le pasteur.

Ön tapasztalásból tudom, hogy, bár nem egészen kiirtani is, legalább nagyon meg lehet szorítani az ebbéli szilajságot az említett módon; segít oktatás, és a' rossz szokások eleven leírása is, —

Data tempore prosunt, —
Cultus habet sermo et sapiens mirabile robur,
Imperat affectus varios, animumque gubernat, —

kivált, ha néha érzékenyebb büntetés járul hozzá. — De már ez mint származott? kérdezhetné valaki. — Származásának sok is lehet kufjeje, egyik a' főbbek közül ez. A' nevendék felháborodik gyermeki haraghajlandóságánál fogva, nevelőjének valami kellemetlen rendelése miatt, — a' nevelő tekintetét nem akarván kockáztatni, nem enged, — (néha, de nem mindig, jó engedni, 's elvárni hogy csendesedjék, — Iram colligit et ponit temere et mutatur in horas. Horat.) — a' nevendék felboszongodva már is maga bírása, valami disztelen névvel nevezi nevelőjét, — ez megpanaszolja a' szülőknek, azok egy hideg semmit jelentő „rossz fiu“ vagy „többé ne tedd“ el büntetik a' gyermeket. Már sarkantyút kapott, már megpróbálta 's könnyen ütött-ki, — máskor is de mindig nagyobb 's nagyobb mértékben teszi, — a' szülők egyszer talán jól leszidták, de ezek puszta szavak, — panaszkodik többször is a' nevelő, szinte a' szülők homlokán olvashatja kedvetlenségöket. Azonban ő megsokalja, 's maga bünteti nevendékét, a' szülők ugyan nem ellenzik, de nem is hagyják jóvá hangos szóval; megütözik ezen a' gyermek, hogy szülője nem bántja, praefectusa keményen fogja, — 's ihol látod az elvadulásnak első magvát szívébe hintve, melly mindig bővebbre tenyészik, 's csaknem mondhatnám, crescit in ratione quadrata. Ezek szerint ugy vélem, senki sem tagadhatja, hogy a' foganatos nevelésnek egy óriási akadály, ha a' szülők maguk azon vannak, hogy a' gyermek nevelője kezéből a' fenyítő vesszőt kicsavarhassák 's ők maguk soha azt nem emelik; mig végre a' nevendéket elbizottsága 's szemtelensége arra viszi, hogy tulajdon szülőinek piszkos szavakat mondani nem átkodik, 's ekkor is az anya néhány szóval feddi, apja pedig tüzesen dorgálván virgást ígér, de

már elfajult szíve csak neveti az ellene tett készületeket. Már valjon illy gáton keresztül törhet e' maga egyedül a' nevelő. Illyenkor szükség volna a' szülőknek is megemlékezniök arról:

Ulcera possessis alta suffusa medullis
Non levioere manu, ferro curantur et igne;
Ad vivum penetrent flammae, quo funditus humor
Defluat, et vacuis corrupto sanguine venis
Arescat fons ille mali. Claudian.

A' legszebb még az, — ha néha az illy vásott fiúnak disztelensége 's visszazólásai elnyomása végett rákiáltunk, (— csak azért, mivel szép szelid szóval tiszser és sikertelen mondjuk, sőt ő még élesb nyelvvel kel ki ellenünk —) akkor a' szülők azt durva bánásnak nevezik, — már ki illyeseket némán tud kiállani, annak csiga vére legyen.

Világos az is, hogy a' kicsinyeknek is van az igazság és igazságtalanság felől éles érzeményök; mind e' mellett válasszuk-meg jól, ez az érzemény nincs-e megvesztegetve, nem fajult-e el? Mert ha a' nevendék ítélete kedvezőleg csak oda hajol, hol ön kívánatival egyező dolgokra akad, — ha a' körulte történendőknek helyes vagy helytelen létét csak az ő tetszéséveli összehangzása szerint méri, — szóval, ha csak azt mi neki kellemes, igazságosnak, — igazságtalannak pedig mind azt tekinti, mi rá nézve kellemetlen, — ennek legalább nem lesz éles és helyes, hanem tompa és helytelen érzeménye az igazságról. Ugy is ad regulas justitiae stricte tales nem lehet mindig viszhahozni a' gyermek cselekedeteit; — de ha a' nevendék olly kemény agyu, hogy az okosság és emberiség szabályait, mellyeket részint a' természet törvényéből, részint a' hittudományból meritve mennyire lehet érzékenyen elébe adunk, csak kaczagja, vagy minden illetődés nélkül némán hallgatja, ugy hogy arcz-izmai vonaglatiban a' gúnyt 's a' makacsságot olvashatni, — már ekkor nagyon kétséges, meg fog-e az iránt valaha győződni, hogy valódi javát tárgyazzuk. Tudok gyermeket, ki, midőn nevelője a' hazugságon már megfogta, bátor homlokkal tovább is tagadá, — és azt kiáltá, hogy igazságtalanság követtetik-el rajta hazugnak vádoltatván. Történt egykor, hogy egy mézes száju házi barát belépett a' tanító szobájába, az atyát kereső, épen midőn szükség vala nem a' legszelidebb hangon a' fiuval szólani, — ez holmi nyájassággal elregélé az anyának a' hallottakat, mint bántik a' praefectus gyermekével! — megijed az asszony, 's alig várja, hogy édes gyümölcsét kebléhez zárhassa, — a' gyermek jó, az anyós csókolgatja, a' házibarád czirógatja, —

hogy a' nevelő nagyon kemény ember, 's hasonlókkal vigasztalja. Már hogy ilyen környülmények közt a' nevendék az igazságról helyes világos fogatokat kapjon, alig hiszem, — 's ha nem szerezhethet, nem egy tetemes akadálya-e a' nevelésnek? De azon anyának ezt hijában taglalnád, ő megmarad véleményén, hogy legjobbat tesz gyermekével.

5.

Az elkényeztetésnek háromféle hatása lehet, vagy csak a' lélekre, vagy csak a' testre, vagy pedig mind a' kettőre egyetemben, a' mint t. i. az eszköz, mellyel nevendékemre hatni akarok, vagy a' csupa moralis erőt (tágabb értelemben) — vagy inkább érzéki 's úgy szólván állati természetét illeti, vagy pedig emezzen kezdve befolyását, mintegy medium által az érzékeken keresztül munkáló erejét a' lélekre visszavezeti. Ezen utósó eszközök megválasztása annál nagyobb nehézségek alá van vetve, mennél szövevényesebb következtetések, 's innét van, — hogy sokan csak egyoldalulag (phísicai hatását) tekintve, a' moralis hatásról elfeledkezve céljokat egészen elhibázzák. Így teszem van atya, ki minden kívánságát gyermekének akarja teljesíteni, semmit tőle meg nem tagadó; 's ha azt akarjuk vele elhitetni, hogy nagyon hasznos a' kisdédet arra szoktatni, hogy tudja nélkülözni mire talán kedvének ösztöne hajtja, 's így kíváncsiságán győzni, — ezt felette feleslegesnek állítja, azt vitató: Minek gyötörjem hijában fiamat valaminek fogyatkozásával, mikor azt megkaphatja, — ha valahára arra az esetre jó, hogy szükségkép kell valamivel szűkölködni, — úgy is átlátja a' lehetetlenséget, és engedni fog a' szükségnek. — De nem látszik ezen atya elegendőleg megfontolni, milly káros visszahatást tehet ez akkor egész indulatjára, ha rögtön kénytelenítettik valami gyönyörűségtől magát megfosztani, eddig úgy levén szokva, hogy minden kényére hajolják. Most talán csak csemegét, nyalánkságot 's más apróságot kíván meg, 's ha néha néha megtagadom tőle, a' csekély hijány csak csekély fájdalmat támaszt a' még gyöngye lélekben, 's [néhány könyecsepep végét szakasztja. — De évekkal a' kívánság is öregbedni fog, 's úgy fordul, képtelen nagyot kívánand-meg — ('s az tán nem mindig a' legvalódibb dolog lesz, mint azt minden századok, 's legújabb időnk' divatszédgői bizonyítják) — ha eddig megszokott lágyaságánál fogva követi ösztönét, tán rövid időre tenkre teszi létét, vagy ha józanabb elmét követő

azt meggyőzi, milly iszonyu harcztot fog lelke kiállani, 's hogy ez gyakran nem a' legkedvezőbb benyomást teendi egész valójára, nagyon féltő, — minthogy már lelke is megerősödött, és az erősb lélek mindig erőszakosabb visszahatást szokott okozni.

Hogy a' testi elkényeztetésnek nagyon ártalmas lehet következése, világos, — és nagyon csudálva láttam, hogy tapasztalt orvos ezt számba venni nem látszott, (talán épen azért, hogy az asszonyoknak kedvezzen) — midőn a' gyermeket, ki egyébiránt már hat nap óta kis náthájából és hurutjából egészen kigyógyult, olly napon, mellyen 14 fok melegünk volt, nem engedte kimenni, holott két napra rá, mikor alig volt 2 fok meleg és egy kis szél is fútt, már kibocsátotta. Ama levegői mérséklet (14 fok) bizonyosan nem ártott volna, — ellenben nagyon természetesnek látom, hogy az utósó, mellyre a' gyermek több kétheti veszteglés után rögtön kibocsátatott, újra megártott, 's a' gyermek hurutját újra megkapta.

A' moralis elkényeztetésre nézve azt jegyzem meg — abból, hogy a' durva bánásmód megvetendő és kártékony, nem következik, hogy jó a' gyermeket minduntalan angyalának, lelkének, kedvesének nevezni, őt szüntelen dicsérni vagy férfiasan soha hozzá nem szólani. Nem csak az, hogy a' nevendék elhitei magával, mintha ő valami kis remeke volna a' világnak, hanem annyira hozzá szokik füle a' hizelkedő beszédekhez, hogy mindent ellenségének fog nézni 's csak a' hizelkedőt barátjának. Ezen mérget rejtő előítélet szívébe ássa magát, 's idősb korában tán az egyenes lelkűt megveti, ki megmutathatta volna a' mélységet, mellybe hanyat homlok rohan, — és szinte szerencsének tartja a' csalfa enyelgőt barátjának nevezhetni, — mig végre ennek kohlásai által a' szerencsétlenségbe bukik, — és talán egyedül illy keserű leczke gyógyíthatja nyavalyáját, — de már késő, midőn napjainak szebb fele lefolyt; — lefolyt olly utálatos tévedésben!

6.

Vannak ugyan szülők, kiknek csaknem mind egy, akár engedelmesek, szelidek, akár szófogadatlank és gorombák gyermekeik, — és ezekről itt nem szólok, mert nem csak nem értenek a' neveléshez, de *nem is akarják* nevelni magzatjait; — de ellenben vannak ollyanok is, kiknek az épen nem mindegy: — azt akarják ők, hogy a' gyermek minden emberhez illendőleg viselje

magát, nekik 's nevelőjének szót fogadjon, de ennek végrehajtását teljesen a' nevelőre bizzák, ők legcsekélyebbet sem segítenek, — egy ágót sem hordanak a' nagy rakáshoz, és még is akarnak melegedni. A' mellett pedig nem szeretik, ha a' fiu fél nevelőjétől, — ez imponal hasson neki 's az szótfogadjon, ők pedig egészen szó nélkül hagyják, ha nevelőjére azt rikitja, — „mit félek én magától, szüleim ugy sem bántanak!“ — Már építhet-e ha valaki, ha más mindig építményének felét lerontja? Bizony pedig nincs annyi időnk mint a' jó Noáhnak volt, — belehalunk illy formán munkánkba. — Ha ezen szülők nem csak lelkikép, hanem testkép is elrestelik gyermekök javát, azonfelül olly nevelőre is kapnak, ki inkább az uraság kegyét, mintsem nevendéke egykori boldogságát tüzvén-ki fáradsága czéljául, semmiben sem mond ellent, mindent jóvá hágy, — sőt tán még azon is, mi iránt véleményét ki sem kérték, demosthenesi nyelvvél örül, csak hogy kedvöket keresse, — az a' gyermekből egy vivum mortuum-ot nevel; — kis szél, hideg érje, megmerevedik, kis hőség égesse, elsorvad, — összerogyik az elemek legkisebb befolyása alatt, mit pedig ugyan egész éltünkre el nem kerülhetünk. Azon nevelőnek pedig jósolhatom, hogy munkájának egész díja az uraság asztalánál megemésztett jó falatokban állott, — másra számot se tartson; mert azon édes megnyugtatast, azon boldog megelégedést, azon mennyei örömet nem fogja érezhetni, hogy nevendékéből derék ember vált. Ha azonban még is várni akarná, csak azt felelhetem:

Magna petis Phaëton et quae non viribus ipsis
Munera conveniunt;

későn látandja át, mennyi rosszat cselekedett agítván még az elkényeztetés' és elpuhítás' forrását a' helyett, hogy iparkodott volna minden tőle kitelhető módon azt levíni vagy legalább szűkíteni. Ellenben ha illyen majomi szeretettel magzatjainkon csüggő szülők házába olly nevelő kerül, ki nem vet lakatot szájára, 's a' gyermekkel férfiasan bánik, ez fentarthatja ekkép az aránysúlyt, 's ma holnap legalább azon belső vigasztalás nyugtatandja, hogy nevendékéből ember vált.

Szomorú és könyveket fakasztó állapot az, ha a' külső és belső elpuhulást minden avult mód, minden új rendelkezés, minden bevett házi szokás által előmozdítani 's így napról napra inkább elhatalmasodni látjuk. Isten mentsen minden házat e' tévedéstől, mert ez a' férfiu méltóság hanyatlását és bizonyos enyészttét óriási léptekkel siet-

teti, 's ha az ég' haragja további terjedését enged, majd egy elgyöngült kóros gyáva nép fog ott bolyongani, hol egy hős nemzet, a' felhők felé hön dobogó kebelével vágtatott vitéz bátorsággal a' dicsőség szent dísztemploma felé.

Nem találok helyesnek, hogy fiut mindig leánytársaságba vigyünk, és semmi fiupajtást neki ne keressünk, ugy annyira, hogy néha 15—20 leány között csak ő maga legyen a' chevalier; kivált ha a' gyermek csendesb aluszékonyabb természetü, — ennél arra kell néznünk, hogy mennyire lehet felvidítsuk, ébresztgessük benne az elevenesség szikráit, ezt pedig egy két derült indulatu fiunak társaságával inkább eszközölhetjük, mint husz leány által: minthogy azon elvnel fogva, melly szerint a' leányt mindig szelidségre gyöngédségre kell szoktatni 's ezt mintegy belsejéből kifejezni, csak a' legszerényebb 's az asszonyi légysággal semmiben nem ütköző játékokat és mulatságokat engedhetni-meg; holott a' fiuknál valami elevenebb szökés, ugrás, némi testi gyakorlat, férfiasabb játék, a' bátorságot, erőt próbáló küzdés 's a' t. épen nem illetlen. De ha a' gyermek mind ezeknek hijával van, 's csak a' kisaszonykák körében forog szünetlen, — rá nyomja homlokára bélyegét a' gyávaság, a' félénkség és czinczifincziság, majd idővel az asszonyosságok' legragaszkodóbb párthíve leend, 's a' tökéletes bajnoknak csak szoknya kell.

Egy különös módja még az elpuhulásnak, a' mi magában ugyan csekélység, a' sok haszontalan csókolgatás. Furcsa azt nézni, mikor összejön a' kis társaság, és a' fiu ösmerős leányait köszöntésül össze meg össze csókolja. Erről lassankint észrevétlenül le kell szoktatni, sokan ezt szükségtennek vélik, minthogy azon években, mellyekben a' két nem közt a' szemérem ébredni 's a' tartózkodás kifejlődni kezd, ugy is elmarad. Igaz, meglehet hogy elmarad; de van példa, hogy némely pajkosabb gyermek akkor leginkább szeretné folytatni. De ha felteszem is, hogy önkénynt elmarad, miért tegyem ki nevendékemet azon fürkészés izetlenségének „miért?“ mert hihető a' vele egykoru leányok korábbi érettségök következtében előbb vonulnak vissza mint ő; ha pedig még is kénytelenítetném őt ezen pont iránt inteni, bizonyára a' rögtöni változás mélyebb tusakodást serkentene agyában, hogy „valjon miért.“ — Az pedig, hogy nevendéke csendesebb gyermek, még nem garantia, hogy ezen kérdés nem fog támadni lelkében; meg is eshetik, hogy addig nehéz el-

müisége kiderül, vagy bizonyos körülmények olly hajlandóságot fejtenek ki benne, mellynek magva eddig rejtve feküdt indulatjában, de melly most ébredtekor hatalmasan elővillámlik, és izlését csiklándozva egész létét lebilincseli; szinte, mint némelly emberben semmi kivetendőt nem lelünk, mig bizonyos körbe nem lép, hol olly hangok zengnek, mellyekre lelkének rokonszenvű hurai is egyszerre megpendülnek, 's ezen hangok mint szireni bájhang elaltatják, és az édesen mosolygó ölébe fektetik.

Nevetségeseknek látom azon asszonyokat, kik haraguzsznak, ha fiok megsokalva a' végnélküli nyalogatást ugy nyilatkozik, hogy ő asszonynak vagy leánynak nem ad csókot. (Én itt mindig vidékieket 's nem rokonokat értek.) De veszedelmes lesz ez a' csekélység, ha valami sarkalatos szabály' eldöntésén munkálkodik. Sarkalatos elv a' nevelésben az engedelmisség. Már teszem ha nevendékemnek már szólottam, csak ugy kimélve a' dolgról, de az ő egész magaviselete azt bizonyítja, hogy baráti tanácsomat parancskint fogja tisztelni, — és most egy pajtását megyünk látogatni; annak anyja épen a' kiskertben foglalatokodó rózsát szakaszt 's azt nevendékemnek csókért igéri; — a' gyermek kétkezőleg kérdező pillanattal rám néz, 's tőlem barátságos tilalmat hall. Az asszony azzal biztatja őt, hogy más valaki öregebbnek is lehet szótfogadni, — a' gyermek, mindig a' csalogató rózsára kacsintó, ezen okfőtől elámítva oda szalad, 's a' rácsolaton keresztül szájával az asszony' ajkait keresi, az viszont a' szép rózsát kezébe nyomja. Ez esetben nem maradt egyéb hátra, mint őt virágától megfosztani 's azt megsemmisíteni annak megmutatására: hogy az engedetlenséggel nyert jószág nem érdemel kiméllést. Megütközik az asszony, 's nem tudja megfogni, hogy nem a' csókot, hanem az engedetlenséget büntettük. Ha nem szólottam volna a' dolog felől, sőt ha itt ujra világosan nem tiltom, szót sem veszték miatta. — Ezen asszony el sem gondolta, minő rést szakaszt eddigi fáradságosan alapított nevelési rendszerembe. *Először*, tanítványomnak engedelmisségi készségét átaljában gyöngítette; mert ő azt látá, hogy nem szükség épen minden parancsnak engedni, hisz' vannak, kik az ellenkezőre tanítanak. 'S valólag a' következő napokban némi vonakodást, bizonytalanságot és habozást tapasztaltam rendeléseim teljesítésében, mi nekem eddig ösmeretlen volt. — *Másodszor*, — különösen baráti intéseim iránt tisz-

teletét gyöngíté, minél fogva a' gyermek tréfának kezdé hinni, ha valamit szíves szóval tiltottam vagy tanácslottam, 's így keményebb hangon kellett parancsaimat valósítani; pedig ugyan kívánatos volna, hogy mindent inkább szíves édes szóval kivihetnénk nevedékünknel, 's minden inkább szerető tanáchoz mint szigorú parancshoz hasonlítson. *Harmadszor*, azzal, hogy mit más öregebbek mondanak is lehet teljesíteni, a' gyermek illy okoskodásra vezettethetik: Talán nem jó mind az, a' mit nevelőm mond, mások talán okosabbat javasolnak? — 's hogy így bizodalma gyöngül, természetes. Egyébiránt isten mentse a' nevelést idegen befolyástól, — ugy is néha alig tudjuk min kezdjük, midőn a' szülők egyike ezt, másika amaszt akarja. *Negyedszer*, — az asszony a' fiut abba az esetben hozta, mint lehet kötelességünkről megfeleledkezni, ha gyöngé oldalunkat némi csalogató tárgy megkísérti; ezzel azonban talán nem akarva is használt, ha t. i. a' gyermek erre nagyobb példák rajza által figyelmeztetik. Nagyon korán teszük próbára a' gyermeket; — felnőtt korunkban az ifju asszony szívvel, a' vén asszony pénzzel csalogat, az kell még, hogy gyermek korunkban rózsával édesgessenek!

Hogy pedig mind a' kényeztetést és puhitást mind az eldurvitást a' gyermekben zsenge korától el kell mellőznünk, innét világos; mivel ezen fonák módok is tartoznak — (és főleg) — a' külső esetek és körülmények sorába, mellyeknek az egész ember idomítására olly nagy befolyásuk van, 's mellyekről az első szám alatt szólottam. Erre még egy példát hozok-fel. A' másfél éves gyermek látta, hogy dajkája segédlyányát pofozza, 's azóta minduntalan kész hozzája közelítő kis testvéreit arczesapásokkal fogadni. — Innét nem lehet elég vigyázatot ajánlani mindenben mit kicsiny magzatunk körül cselekszünk. — (*Folytatjuk.*)

NEY.

EGY HÁZASSÁG PÁRISBAN.

E' hónap' 2dikán Parisban egy házasság kötöték, melly az azt kísérő mellékkörülmények által nevezetes marad. *Bothello J. X. Alvaro*, St. Mariai gróf és portugali pair, darab idő óta Parisban lakott és pedig egy, a' szép és lelkes B... kisasszony által kormányzott hételben. A' 67 éves gróf házassággal kínálta-meg, mellyet a' leány elfogadott. Azonban a' vőlegény, ki adósságait bizonyosan eltitkolá menyasszonyától, hitelezői'